

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ine Cecilie Jordalen Norum, 61 26 60 74

Høringsuttalelse - konsesjonspliktvrdering - planlagt oppgradering av turbin - Strandfossen kraftverk - Elverum kommune

Vi viser til brev av 12.06.24 fra NVE vedrørende vurdering av konsesjonsplikt ved planlagt oppgradering og rehabilitering av turbin i Strandfossen kraftverk.

Bakgrunn

Hafslund Eco Vannkraft AS fikk konsesjonsfritak den 01.04.2020 for rehabilitering og oppgradering av turbin i Strandfossen kraftverk. De vil imidlertid ikke rekke å igangsette arbeidet innen fristen i vedtaket og ber derfor om fornyet vurdering av konsesjonsplikt på bakgrunn av den samme planen som i 2020. Kraftverket har i dag en midlere årsproduksjon på ca. 138 GWh med en slukeevne på 225 m³/s. Ved å bytte løpehjulet vil virkningsgraden til turbinen øke, og det vil bli en økt slukeevne på 285 m³/s og en ny midlere årsproduksjon på ca. 150 GWh.

Tiltaket

Søker opplyser om at det er ingen endring av planene fra det som i NVEs vedtak av 1.4.2020 ble vurdert som konsesjonsfritt. Når det gjelder forutsetningene om ivaretagelse av fiskevandring forbi Strandfossen kraftverk, viser søker til detaljplan for miljø og landskap for ombygging av inntaksdammen for Strandfossen kraftverk, som ble sendt til NVE for godkjenning 7.3.2023.

Arbeidene vil utelukkende avgrenses til maskintekniske arbeider inne i kraftstasjonen. Det vil ikke bli gjort endringer på dam, vannveg eller utvendig bygningsmasse. Sammenlignet med dagens situasjon vil vannføringen ikke endres ovenfor inntaket eller nedenfor utløpet

Statsforvalterens vurdering

Som tidligere nevnt i høringsuttalelsen vår av 30.05.23 foreligger det ingen kunnskap om hvordan nedvandrende fisk passerer Strandfossen. Når kraftverket blir oppgradert med økt slukeevne vil periodene hvor det kun går minstevannføring over dammen øke. Det er antatt at fisk opp til 70 cm lengde vil kunne passere gitteret. Det er derfor stor fare for at en god del av nedvandringen skjer gjennom turbin. AFRY (2021) gjennomførte på oppdrag fra Hafslund-Eco en teoretisk beregning av turbindødelighet ved fiskepassasje i bla. Strandfossen. Strandfossen har en kaplanturbin som er relativt skånsom for fisk. Likevel er den beregnede dødeligheten ved turbinpassasje i Strandfossen ikke uvesentlig. Den er dessuten trolig undervurdert da den kun beregner sannsynligheten for at fisk

treffes av turbinbladene. I tiltaksplanen har kraftselskapene foreslått å vurdere muligheten for vannslipp gjennom luka ved siden av inntaket i lengere perioder enn i dag. Vi er ikke kjent med at slike vurderinger/undersøkelser er gjort. I planen avvises tiltak som kan hindre nedvandrende fisk i å gå inn i turbinen som urealistisk. Vi mener det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å gjøre avveininger mellom kostnad og nytte ved å installere tiltak som fysiske ledeanordninger eller andre tiltak. Grunnlag for slike avveininger må på sikt framskaffes.

Vi ser ikke at tiltaket har vesentlig betydning for andre allmenne interesser, men forventer at problemstillingene omkring fiskens vandringsmuligheter opp og ned forbi kraftverket blir fulgt opp videre med undersøkelser og tiltak.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ine Cecilie Jordalen Norum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Innlandet fylkeskommune
Elverum kommune

Pb. 4404
Postboks 403

2325
2418

HAMAR
ELVERUM